

ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวสุนันทา แสงทอง

005830

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาประชากรศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

A STUDY OF THE EDUCATIONAL AND OCCUPATIONAL
ASPIRATION OF MIGRATING AND NON-MIGRATING
M.S. 4 STUDENTS IN BANGKOK

Miss Sunanta Sangthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Demography)

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

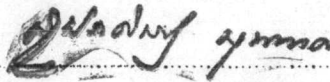
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวสุนันทา แสงทอง

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาประชากรศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำนวยให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

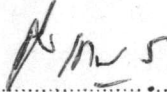
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

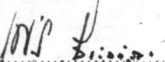
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ เทพวิทย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานคร

ชื่อ นางสาวสุนันทา แสงทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพร ชีระสวัสดิ์

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาประชากรศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๒๓

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความมุ่งหวังในการศึกษาและความมุ่งหวังในอาชีพของนักเรียนผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ข้อมูลจากโครงการติดตามและประเมินผลการแบ่งท้องที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ดำเนินการโดยฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจการศึกษา กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ วิธีดำเนินการได้สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi-Stage Sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑,๑๐๖ คน จำแนกเป็นนักเรียนผู้ย้ายถิ่นจำนวน ๓๗๒ คน และนักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่นจำนวน ๗๓๔ คน การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการใช้แบบสอบถาม การนำเสนอข้อมูลใช้ตาราง แสดงอัตราส่วนร้อยละและการหาค่าเฉลี่ยประกอบกัน ในการศึกษานี้มีสมมุติฐานหลักคือ นักเรียนผู้ย้ายถิ่นน่าจะมีความมุ่งหวังในการศึกษาและความมุ่งหวังในอาชีพสูงกว่านักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ในเชิงความมุ่งหวังด้านการศึกษาและอาชีพโดยนำปัจจัยต่าง ๆ มาพิจารณาประกอบ คือ ปัจจัยทางประชากรได้แก่เพศ ขนาดของครอบครัว ลำดับที่ของบุตร สถานภาพการย้ายถิ่นของบิดามารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา และอายุของบิดา ปัจจัยทางสังคมได้แก่ผล การเรียนของนักเรียนและการศึกษาของบิดา และปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่อาชีพของบิดา

ด้านความมุ่งหวังในการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๔ โดยส่วนรวมมีความมุ่งหวังในการศึกษาค้นไปทางระดับปริญญาโทและสูงกว่า โดยมีค่าเฉลี่ยจำนวนปีที่มุ่งหวังจะศึกษาเท่ากับ ๑๗.๘ ปี และพบว่านักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่นมีความมุ่งหวังในการศึกษาสูงกว่านักเรียนผู้ย้ายถิ่นทั้งสิ้นแม้ควบคุมด้วยปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้นี้ไม่ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นแหล่งความเจริญทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ มากกว่าในต่างจังหวัดทำให้นักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่นมีโอกาสเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้มีความคิดกว้างขวางกว่านักเรียนผู้ย้ายถิ่น และอีกประการหนึ่งนักเรียนผู้ย้ายถิ่นที่เป็นตัวอย่างในการศึกษานี้บางส่วนอาจเป็นผู้ที่ย้ายติดตามผู้ปกครองไม่ได้ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาจริง ๆ ความตั้งใจในการศึกษาอาจมีน้อย

ด้านความมุ่งหวังในอาชีพพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยส่วนรวมมีความมุ่งหวังในอาชีพเกี่ยวกับแพทย์ วิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคืออาชีพเกี่ยวกับกฎหมายและอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรน้อยที่สุด และพบว่านักเรียนผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นมีความมุ่งหวังในอาชีพแตกต่างกัน บางกลุ่มอาชีพกล่าวคือนักเรียนผู้ย้ายถิ่นมีความมุ่งหวังในอาชีพเกี่ยวกับกฎหมาย อาชีพเกี่ยวกับการบัญชี เศรษฐกิจ ธนาคาร และอาชีพรับราชการสูงกว่านักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่น ในทางกลับกันนักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่นมุ่งหวังสูงกว่านักเรียนผู้ย้ายถิ่นในอาชีพเกี่ยวกับสถาปนิก วิศวกรและอาชีพเกี่ยวกับการค้า อย่างไรก็ตามโดยส่วนรวมพบว่านักเรียนผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นมีค่าเฉลี่ยของความมุ่งหวังในอาชีพไม่แตกต่างกันแม้ควบคุมด้วยปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งผลที่ได้นี้ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละคนแตกต่างกันไปตามความถนัดตาม ประสบการณ์ทางสังคมและครอบครัว จึงทำให้นักเรียนผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นเลือกอาชีพแตกต่างกันในบางกลุ่มอาชีพ ดังนั้น เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจึงไม่พบความแตกต่าง

2

Thesis Title : A Study of the Educational and Occupational Aspirations of Migrating and Non-migrating M.S.4 Students in Bangkok

Name : Miss Sunanta Sangthong

Thesis Advisor : Assistant Professor Penporn Tirasawat, Ph.D.

Department : Sociology and Anthropology

Academic Year : 1980

Abstract

The purpose of the study was to find out the educational and occupational aspirations of migrating and non-migrating students studying in mathayomsuksa-four in the Bangkok Metropolis. It was done in harmony with the Follow-up and Evaluation Project conducted by the Economic of Education Research Unit within the Educational Planning Division, Office of the Under-Secretary, Ministry of Education. The multi-stage sampling was employed and secondary schools under the General Education Department were sampling units. In so doing, a number of 1,106 mathayomsuksa-four students were selected to answer the purposive questionnaires. Out of such number 372 were migrating students and 734 were non-migrating students. In the analysis of data, percentage proportion and average were used. It was hypothesized that "the educational and occupational aspirations of the migrating students are higher than those of the non-migrating ones." Educational and occupational aspirations were analysed. Factors taken into consideration were : demographic factor such as sex, family

size, the parity of the student, fathers' age, and parents' migration and marital statuses ; social factors such as the students' educational achievement and parents' educational background; and economic factors such as fathers' careers.

The following outstanding findings could be summarized.

For the educational aspiration, mathayomsuksa-four students aimed at studying further to master degree or higher with the average of 17.8 years spent on education. Generally speaking, according to the finding, the educational aspiration of the non-migrating students was higher than that of the migrating ones which was in contradiction with the aforementioned hypothesis. This was probably because non-migrating students had been in the Bangkok Metropolis which was far more developed in most respects than provincial areas and gained more experience so as to enlarge their knowledge and aspiration. On the other hand, the migrating students from the sample might not migrated solely for the purpose of education but rather because they followed their parents into the city. Hence they might have low aspiration in education.

For the occupational aspiration, the first three categories of careers preferred by most mathayomsuksa-four students were those dealing with medical science and natural science, political science and agriculture respectively. The occupational aspiration of migrating and non-migrating students was somewhat different in some groups of careers. That was to say, the degree of preference of migrating students in political science, accountancy, economics, banking, and government officials was higher than that of the non-migrating students. On the

other hand, the occupational aspiration of non-migrating students in architecture, engineering and private business was higher. Taking the average point into consideration, it was found that there was no difference in occupational aspiration between the two groups. This, again, was in contradiction with the stated hypothesis. It was probably because the difference in career selection depended upon the aptitude, social and family experience. Hence, the aspiration in some groups of career seemed to be different between the two groups but there was no such difference when considered totally.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์นี้ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์ อาจารย์ประจำสถาบันประชากรศาสตร์ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์
ที่ปรึกษา ควบคุมการวิจัยและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนตั้งแต่แรก เริ่มจนสำเร็จ
เรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์
อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ซึ่งเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์
ดร.นิพนธ์ เทพวัลย์ ผู้อำนวยการสถาบันประชากรศาสตร์ซึ่งเป็นกรรมการอีกท่านหนึ่งที่ได้
กรุณาให้แนวความคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคุณบุญลือ ทองอยู่ หัวหน้าฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจการศึกษา กองแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ที่กรุณาให้ใช้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์และ
กรุณาให้คำแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งคุณประเสริฐ รัตนะรัต คุณวิมล เตากล้า คุณลักขณา
รัตนะรัต และผู้ร่วมงานทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้ง
คุณศรีเรือน บุรณวิช และคุณชาญชัย ตันโพธิ์ ที่ช่วยให้การพิมพ์วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบคุณคุณธรรสวัสดิ์ สุคันธรัต คุณช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร คุณวราวุธ เจริญศักดิ์
และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. วิธีดำเนินการวิจัย	๑๗
๓. ความมุ่งหวังในการศึกษาของนัก เรียนผู้ย้ายถิ่น และนักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่น	๒๗
๔. ความมุ่งหวังในอาชีพของนัก เรียนผู้ย้ายถิ่นและ นักเรียนผู้ไม่ย้ายถิ่น	๖๖
๕. สรุปและขอ เสนอแนะ	๑๐๓
บรรณานุกรม	๑๑๒

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามเพศ	๒๑
๒.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามผลการเรียน	๒๑
๓.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามขนาดของครอบครัว	๒๒
๔.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามลำดับที่ของบุตร	๒๓
๕.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามการศึกษาของบิดา	๒๓
๖.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามอาชีพของบิดา	๒๔
๗.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามอายุของบิดา	๒๕
๘.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา	๒๕
๙.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามสถานภาพการย้ายถิ่นของบิดามารดา	๒๖
๑๐.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามความมุ่งหวังในการศึกษา	๓๐
๑๑.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น จำแนกตามความมุ่งหวังในการศึกษาและสถานภาพการย้ายถิ่นของบิดา มารดา	๓๒

ตารางที่

หน้า

๓๖.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น
จำแนกตามความมุ่งหวังในอาชีพ การศึกษาของบิดาและเพศ	๕๑
๓๗.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น
จำแนกตามความมุ่งหวังในอาชีพ การศึกษาของบิดาและผลการเรียน	๕๒
๓๘.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น
จำแนกตามความมุ่งหวังในอาชีพและอาชีพของบิดา	๕๓
๓๙.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น
จำแนกตามความมุ่งหวังในอาชีพ อาชีพของบิดาและเพศ	๕๔
๔๐.	อัตราส่วนร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น
จำแนกตามความมุ่งหวังในอาชีพ อาชีพของบิดาและผลการเรียน	๕๕